

Växtodlingsåret inom Östra SverigeFörsöken 2003

Lennart Johansson, Hushållningssällskapet, Östergötland

Skördenivån för flertalet grödor blev lägre än förväntat. Det finns som vanligt variationer beroende på förfrukt, jordart och i olika delar av området.

Höstråg och havre visar en mer normal skördenivå medan höstvetete, rågvete, korn och ärter uppvisar lägre skörd än medeltalet. Det finns ett antal faktorer som kan ha påverkat skörderesultatet. En mycket torr höst medförde dåliga gröningsbetingelser för höstvetete vilket gav en svag utveckling på hösten och sen tillväxt på våren.

Mycket nederbörd med många regndagar under juni och juli medförde starka angrepp av skadesvampar av olika slag. Dessutom

var det problem med omväxning av ogräs i glesa grödor och framförallt i korta sorter. Det hela avslutades med en mycket varm och torr period i mitten på juli och början av augusti vilket medförde brådmognad med dålig kärnfyllnad som följd. Generellt sett är det låga rymdvikter och tusenkornvikter.

Väder och odlingsförhållanden

Om vi skall repetera vädret från hösten i fjol var det mycket torrt, hårt och kokigt vid höstrapssådden med i många fall omsådd med höstvetete. Den torra väderleken höll i sig hela hösten vilket medförde problem även vid höstvetesådden. I början av oktober blev det

omslag till kallare väder och först i mitten av oktober kom det regn och även en del snö. På många lerjordar var det obefintliga höstvetebestånd i november. Vid jul och nyår var det kallt, -26°C den 4 januari med ett snötäcke på 15-20 cm. Under januari och februari var det fortsatt kallt på nätterna, -5-10°C utan något snötäcke i stora delar av området. Under första halvan av mars blev det omslag till betydligt varmare väder med sol och varma dagar men fortfarande kalla nätter. Sammanfattningsvis var det betydligt mindre nederbörd, nära hälften mot normalnederbörd under hela hösten till tidig vår.

Vårsådden startade tidigt i delar av Östergötland och även sporadiskt med ”Rapidteknik”, sådd utan harvning, i olika delar av området. Det blev dock avbrott i vårbruket p g a av snö den 9 april och därefter startade allmänt vårbruk i påskhelgen omkring den 20 april.

I Östergötland blev det mesta sått under veckan efter påsk som följdes av regnväder. I Södermanland blev ca 40 % sått innan regnet och resten i mitten av maj. Den sena sådden drabbades hårdare av brådmognad med ca 1500 kg/ha lägre skörd.

Regnet var gynnsamt för höstvetet som kunde börja växa till efter den dåliga uppkomsten på hösten. Det spekulerades huruvida höstvetet skulle återhämta sig men på de flesta fälten började det grönska med undantag för en del kompletteringsådder. I

slutet av april kom det 50-90 mm regn vilket medförde skorpbildning och problem med uppkomst av vårsåden på flera platser.

Höstvetet fick en senare utveckling än normalt och många fält hade tunna bestånd. Under pingsthelgen blev det varmt och en mycket snabb utveckling i samtliga grödor. Juni och juli präglades av mer regn än normalt med många regndagar. Ärtfälten gulnade för tidigt på lerjordarna dock senare än vad som var fallet i fjol då ärtskörden blev obefintlig på flertalet lerjordar i Östergötland.

Tidig skörd med låg volym

Vallarna har till skillnad från spannmålen lämnat en hög skörd med varierande kvalitet beroende på när skörden kunde ske. Regn under skördeperioden ställde till en hel del problem framförallt i höskörden. I slutet av juli och början på augusti var det varmt och torrt frånsett lokala åskväder.

Samtliga grödor mognade mycket snabbt och huvuddelen av skördearbetet var klart i början av september. Det mesta av vårsåden skördades vid låga vattenhalter men en viss brådmognad bidrog till att vårsåden i många fall blev småkärnig. Höstvetet har en avkastning som är mindre än normalt med låga volymvikter. Orsaken till detta kan vara en kombination av svaga bestånd på våren med dålig rotutveckling, svampangrepp, vissa ogräsproblem och slutligen brådmognad med dålig kärnfullnad som följd.